

THE EUROPEAN ASSOCIATION OF PEDAGOGUES AND PSYCHOLOGISTS "SCIENCE"

restaurant chain in Germany. There is a big problem at their Stuttgart office: the head of the office, Sam Benetti, and the Project Manager, Max Davis, do not get on with each other. As a result the profits are getting smaller. 2. Corel Inc. is a part of a multinational company, based in Boston, the USA. It has recently merged with another company. As a result of the merger, the management cut the workforce by 20%; introduced open-plan offices; appointed new local directors. Most employees are worried about losing job security that can lead to more redundancies.

Таким образом, интенсивные методы обучения иностранным языкам являются обобщением современных тенденций совершенствования учебного процесса и дают возможность студентам более быстро и качественно овладеть иностранным языком, особенно в его устной форме. Что касается перспективы дальнейших исследований, то более глубокого изучения требует процесс интенсификации обучения иностранным языкам на основе использования межпредметных связей в их многогранных проявлениях.

Литература:

1. *Евдокимова М. Г.* Компьютерные технологии обучения иностранным языкам: методологические и педагогические аспекты / М. Г. Евдокимова // Телекоммуникация и информатизация образования. – 2001. – №4. – С. 47-57.
2. *Кейс-метод*: Окно в мир ситуационной методики обучения (case-study). [электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.casemethod.ru>.
3. *Каменский А. И.* Основы интенсификации обучения иностранным языкам / А. И. Каменский. – Симферополь: ТНУ, 2004. – 110 с.
4. *Китайгородская Г. А.* Методика интенсивного обучения иностранным языкам / Г. А. Китайгородская. М.: Высшая школа, 1982. – 142 с.
5. *Леонтьев А. А., Китайгородская Г. А.* Содержание и границы понятия "интенсивное обучение". В кн.: Психолого-педагогические проблемы интенсивного обучения иностранным языкам. АПН СССР НИИ содер. и методов обучения. - М., 1981. - С. 3-10.
6. *Петрушинский В. В.* Автоматизированные системы интенсивного обучения / В. В. Петрушинский. М.: Высшая школа, 1987. - 192 с.
7. *Полат Е. С.* Метод проектов на уроках иностранного языка / Е. С. Полат // Иностранные языки в школе. 2000. № 2. - С. 3-10.

УДК: 378.022

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

RESULTS OF THE EXPERIMENTAL STUDY OF FORMING THE PROSPECTIVE ECONOMISTS' SCIENTIFIC AND RESEARCH COMPETENCE

Л.Л. Борисенко

*Кафедра педагогіки та психології
Кандидат педагогічних наук, доцент
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
Проспект Перемоги, 54/1, Київ, Україна, 03680*

L.L. Borisenko

*pedagogics and psychology department of
Candidate of pedagogical sciences,
associate Professor
Kiev national economic university named
after Vadym Peremogy
Ave, 54/1, Kyiv, Ukraine, 03680*

Анотація. У статті проаналізовано результати експериментального дослідження формування науково-дослідницької компетентності у майбутніх економістів вищих навчальних закладів; охарактеризовано позитивні зрушення в структурних компонентах даної компетентності після формувального експерименту.

Ключові слова: науково-дослідницька компетентність економіста, формувальний експеримент, компоненти структури науково-дослідницької компетентності

Abstract. The author examines psychological and pedagogical aspects of the problem of future economist scientific research competence formation, grounds the ways of research ability development, and searching activity of students of economic specialties during their study at the university.

Key words: scientific research competence, research abilities, searching activity, innovative technologies of study.

Проблема формування науково-дослідницької компетентності у майбутніх економістів знаходить своє відображення у контекстуально-змістовому аспекті компетентнісного підходу до професійної підготовки у вищих навчальних закладах. Виходячи з цього, випускник ВНЗ повинен мати не тільки достатній особистий досвід втілення відомих способів діяльності (прогнозування, моделювання, конструювання, проектування), а й здатність до здійснення кваліфікованого науково-дослідницького пошуку. Сьогоднішній економіст, як наголошують учені В. Луговий, М. Євтух, В. Зайчук, Л. Бондарєва, А. Нісімчук, І. Прокопенко, О. Шпак, має бути дослідником, оскільки саме він повинен здійснювати аналіз соціально-економічного становища України, визначати науково обґрунтовані напрями розвитку та прогнозування економіки країни на макро-мікрорівнях; передбачати напрями економічного зростання; проектувати життєдіяльність окремого підприємства певного регіону. Саме тому система вищої освіти сьогодні повинна бути націлена на формування не просто професіонала-виконавця, але професіонала-дослідника, здатного легко адаптуватися до швидко мінливих умов, знаходити вирішення соціально-економічних проблем через володіння дослідницькими вміннями.

Інноваційні процеси в сучасній вищій освіті породили велику кількість різноманітних і часто розрізнених ініціатив, спрямованих на розвиток дослідницької компетентності майбутніх фахівців різних профільів. Аналіз наукових джерел з означеної проблеми дозволяє виокремити певні напрями її дослідження: висвітлення сутності компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутніх фахівців (І. Бех І, А. Волкова, О. Волошина, О. Глузман, М. Головань, О. Демчук, М. Євтух, Ю. Зінковський, М. Князян, А. Локшина, В. Луговий, О. Онопрієнко, Л. Сергєєва, С. Сисоєва, О. Спірін, М. Степко, К. Хударковський); вивчення теоретичних засад організації науково-дослідницької діяльності студентів (Є. Барбіна, Г. Васянович, О. Глузман, В. Гриньова, Н. Кічук, М. Князян, В. Козаков, З. Курлянд, С. Литвиненко, В. Майборода, А. Маркова, Г. Нагорна, О. Пехота, М. Левочко). Водночас зауважимо, що в наукових дослідженнях, націлених на вдосконалення професійної підготовки майбутніх економістів, розглядаються лише окремі аспекти формування науково-дослідницької компетентності без врахування її як умови ефективного професійного навчання. Ця проблема концентрує навколо себе низку принципово важливих ключових питань, таких як: визначення сутності науково-дослідницької компетентності майбутніх економістів; виявлення закономірностей формування означеної компетентності, розробки експериментальної моде-

лі, що забезпечує оволодіння науково-дослідницькою компетентністю та здійснення експериментальної перевірки її ефективності.

З огляду на викладене, **мета статті** – проаналізувати результати експериментального дослідження моделі формування науково-дослідницької компетентності у майбутніх економістів вищого навчального закладу, охарактеризувати позитивні зрушення в структурних компонентах даної компетентності після формування експерименту.

Виклад основного матеріалу. Науково-дослідницька компетентність є складовою професійної компетентності, оволодіння якою вимагає від майбутніх економістів вирішення таких задач: проведення науково-дослідницької роботи з вирішення проблем соціально-економічного розвитку, психолого-педагогічних та гуманітарних завдань; здійснення аналізу наукової інформації з теми дослідження, а також аналізу результатів наукових досліджень та розробки на їх основі рекомендацій щодо впровадження в практику.

Зазначимо, серед компетенцій, якими повинен оволодіти випускник економічного університету, зафіксована дослідницька, що відображено в освітньо-кваліфікаційній характеристиці майбутнього фахівця-економіста. Це вимагає формування таких вмінь у майбутнього фахівця:

- вміння володіти прийомами наукових досліджень з використанням сучасних методів системного наукового аналізу; вміння діяти в сучасному інформаційному середовищі, володіти технікою швидкого читання і сприймання інформації з наукових публікацій;

- вміння володіти сучасними методиками обробки наукової інформації та її систематизації, вміння вибудови наукової інформації у полідисциплінарні тематичні конструкти; зіставлення різних схем вирішення проблеми та створення системи способів її розв'язання; здійснювати аналіз аргументів з точки зору різних підходів.

- вміння виділяти і формулювати наукову новизну, теоретичну і практичну значущість наукового дослідження, бачити конкретні напрями впровадження результатів дослідження в практику економічної діяльності.

Виходячи з цього, ми трактуємо науково-дослідницьку компетентність економіста як інтегративну властивість особистості, що характеризує готовність студентів до вирішення дослідних (проблемних, освітніх, навчально-професійних, психолого-педагогічних) завдань та здатність до самостійного наукового пошуку вирішення нових проблем і творчого перетворення дійсності, яка виявляється в єдності мотиваційно-ціннісного, когнітивно-творчого, операційно-дієвого, особистісного, рефлексивно-оцінного компонентів [6].

На основі здійсненого аналізу наукових робіт щодо компонентно-структурного складу дослідницької компетентності майбутніх фахівців різних профілів (М. Архипова [1], М. Князян [7]; результатів наукових пошуків вчених В. Байденко [2], О. Глузмана [4], І. Зимньої [5], М. Євтуха [6], В. Лугового [9], О. Овчарук [8], О. Пометун [8], О. Савченко [8], А. Хуторського [10] щодо сутності й характеру ключових компетентностей та власного наукового пошуку було визначено структуру даної компетентності майбутніх економістів, яка охоплює:

– наукові знання з дисциплін професійного та гуманітарного блоків; наукові знання з психолого-педагогічних наук; знання методології науково-дослідницької діяльності; знання методів наукового пошуку;

– *дослідницькі уміння*: уміння формулювати наукову проблему, мету, об'єкт, предмет, гіпотезу, завдання дослідження; навички пошуку інформації у різних джерелах; уміння аналізувати дані наукового експерименту; уміння аналізувати результати власної науково-дослідницької діяльності; уміння самоорганізації та планування

науково-дослідної роботи; уміння дискутувати; уміння здійснювати самоаналіз, самоконтроль, самооцінку власної наукової роботи; вільне володіння науковою термінологією, уміння підготувати наукову статтю, доповідь на науково-практичну конференцію, презентацію результатів наукового пошуку;

– *якості особистості*: евристичність; креативність, інтелектуальна мобільність, відкритість інтелекту; допитливість, спостережливість, уважність, ініціативність, пунктуальність; здатність до самоорганізації, пошукова активність, винахідливість, оригінальність, творча уява.

Виокремлені знання, уміння, навички, особистісні якості, що характеризують науково-дослідницьку компетентність студентів економічних спеціальностей були структуровані в конструкт таких компонентів: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-творчий, операційно-дієвий, особистісний, рефлексивно-оцінний [3]. Для оцінки сформованості компонентів науково-дослідницької компетентності студентів-економістів було обґрунтовано критеріально-діагностичний інструментарій – критерії та показники (табл.1).

Таблиця 1 Критерії, показники оцінки сформованості науково-дослідницької компетентності у майбутніх економістів

Критерії	Показники
Мотиваційно-ціннісний	<ul style="list-style-type: none"> • науково-пізнавальні потреби студентів; • ціннісне ставлення студентів до науково-дослідницької діяльності; • спрямованість на науковий пошук та виконання дослідницьких завдань; • мотивація студентів (домінуючі мотиви до здійснення науково-дослідницької діяльності); • мотивація досягнення успіху у науково-дослідницькій діяльності;
Когнітивно-творчий	<ul style="list-style-type: none"> • повнота і системність наукових знань, які студент виявляє в результаті виконання самостійно-дослідницьких завдань; • знання методів і прийомів наукових досліджень; засвоєння наукової інформації на репродуктивному рівні; • засвоєння наукової інформації на реконструктивному рівні; • засвоєння наукової інформації на творчому рівні;
Операційно-дієвий	<ul style="list-style-type: none"> • пошуково-мобілізаційні вміння; • пошуково-інформаційні вміння; • аналітико-інтелектуальні вміння; • конструктивно-дієві вміння; • дослідницько-творчі вміння ; • прогностичні вміння;
Особистісний	<ul style="list-style-type: none"> • пошукова активність; • винахідливість; • швидкість мислення; • гнучкість мислення; • креативність; • оригінальність; • допитливість; • відповідальність; • високий рівень інтелекту; • стресостійкість; • здатність ризикувати; • сприйнятливості до нового; • самостійність; • автономність; • адаптивність; • висока самооцінка; • сміливість; • наполегливість;
Рефлексивно-оцінний	<ul style="list-style-type: none"> • здатність до самостійно-оцінної діяльності у засвоєнні наукових знань; • самоконтроль у процесі науково-дослідницької діяльності; • рефлексивність у науково-дослідницькій діяльності;

Рівнями сформованості компонентів науково-дослідницької компетентності студентів визначено: високий, середній, низький.

Метою формувального експерименту була реалізація концептуальної моделі науково-дослідницької компетентності студентів-економістів. Для проведення формувального експерименту були сформовані експериментальна (88 осіб) та контрольна (82 особи) групи, до складу яких увійшли студенти першого та другого курсів обліково-економічного та кредитно-економічного факультетів Київського національного економічного університету. Формувальний вплив концептуальної моделі формування науково-дослідницької компетентності у майбутніх економістів забезпечувався у навчальному процесі під час засвоєння студентами першого курсу навчальної дисципліни «Психологія та педагогіка», студентами другого курсу навчальної дисципліни «Психологія діяльності та навчальний менеджмент». Її реалізація здійснювалась за допомогою відповідної методики. Окремі елементи моделі були пов'язані зі змістом робочої навчальної програми. Ті елементи моделі, що потребували специфічної форми організації та мали зміст, який виходив за межі змісту навчальних дисциплін, реалізовувались у процесі науково-дослідницької діяльності студентів та

спеціально організованих занять зі студентами експериментальної групи. Було використано різні форми і методи, які сприяли розвитку дослідницьких вмінь студентів (виконання творчих завдань, робота в «малих групах», дидактичні ігри, тренінги, конференції, розробка проектів, написання наукових робіт).

Зазначимо, для експериментального дослідження дуже важливим моментом є порівняння результатів, які отримано за допомогою різних методик в експериментальній та контрольній групах респондентів до початку експерименту та після закінчення його.

Для визначення ефективності моделі формування науково-дослідницької компетентності у майбутніх економістів здійснено порівняльний аналіз інтегральних показників оцінки всіх компонентів за виокремленими критеріями експериментальної та контрольної груп до початку формувального експерименту та після його завершення. Узагальнений аналіз отриманих результатів представлено в таблиці 2.

Отримані дані за результатами формувального експерименту свідчать про значні позитивні зміни показників сформованості науково-дослідницької компетентності за виділеними критеріями в експериментальній групі в

Таблиця 2

Результати формувального експерименту

Критерій оцінки сформованості	Інтегральні показники	рівень	До експерименту кількість респондентів у %		Після експерименту кількість респондентів у %	
			ЕГ	КГ	ЕГ	КГ
Мотиваційно-ціннісний	P_1	високий середній низький	17,7 30,7 51,6	16,7 30,0 53,3	54,6 31,4 14,0	17,9 30,2 51,9
Когнітивно-творчий	P_2	високий середній низький	21,5 31,3 47,2	21,8 30,4 47,8	44,7 44,2 11,1	22,4 32,3 45,3
Операційно-дієвий	P_3	високий середній низький	16,3 27,4 56,3	18,6 25,3 56,1	49,7 30,8 19,5	19,6 29,9 50,5
Особистісний	P_4	високий середній низький	19,4 29,6 51,0	23,7 29,3 47,0	43,7 31,3 25,0	24,6 31,0 44,4
Рефлексивно-оцінний	P_5	високий середній низький	15,4 29,6 55,0	23,7 29,3 47,0	36,7 41,3 22,0	24,6 31,0 44,4

порівнянні з контрольною. Для підтвердження позитивних змін у структурі науково-дослідницької компетентності студентів по кожному критерію до і після експерименту був застосований χ^2 («хі-квадрат-критерій», який статистично вказує на ці

зміни. Його значення при ймовірно допустимих похибках на рівні ($p \leq 0,05$) та відповідного ступеню свободи ($n - 1 = 2$), де χ^2 табличне = 5,99, відображено у таблиці 3.

Отже, отримані значення χ^2 по кожному критерію оцінки сформованості компонентів науково-дослідницької компетентності в експериментальній групі перевищують табличне (χ^2), а значення χ^2 за цими ж критеріями в контрольній

групі виявилися нижчими, ніж табличне. Кількісні показники, що характеризують зазначені процеси, показують, що формування науково-дослідницької компетентності студентів відбувається більш успішно

Таблиця 3

Значення χ^2 («хі-квадрат-критерію») при порівнянні показників сформованості науково-дослідницької компетентності студентів експериментальної та контрольних груп до і після формувального експерименту

Інтегральні показники критеріїв сформованості НДК	Експериментальна група		Контрольна група	
	до експерименту.	після експерименту	до експерименту.	після експерименту
1. Мотиваційно-ціннісний: пок. P_1	$\chi^2 = 11,0$ $\chi^2 > \chi^2_{\text{крит.}} > 5,9$		$\chi^2 = 0,6$ $\chi^2 < \chi^2_{\text{крит.}} < 5,9$	
2. Когнітивно-творчий: пок. P_2	$\chi^2 = 9,8$ $\chi^2 > \chi^2_{\text{крит.}} > 5,9$		$\chi^2 = 0,4$ $\chi^2 < \chi^2_{\text{крит.}} < 5,9$	
3. Операційно-дієвий: пок. P_3	$\chi^2 = 8,3$ $\chi^2 > \chi^2_{\text{крит.}} > 5,9$		$\chi^2 = 1,8$ $\chi^2 < \chi^2_{\text{крит.}} < 5,9$	
4. Особистісний: пок. P_4	$\chi^2 = 11,8$ $\chi^2 > \chi^2_{\text{крит.}} > 5,9$		$\chi^2 = 0,04$ $\chi^2 < \chi^2_{\text{крит.}} < 5,9$	
5. Рефлексивно-оцінний: пок. P_5	$\chi^2 = 12,5$ $\chi^2 > \chi^2_{\text{крит.}} > 5,9$		$\chi^2 = 0,4$ $\chi^2 < \chi^2_{\text{крит.}} < 5,9$	

в спеціально організованому інноваційно-креативному освітньому середовищі. Як бачимо, зміни, що відбулися в структурних компонентах науково-дослідницької компетентності за результатами формувального експерименту, можна вважати статистично значущими в експериментальній групі. Причому, суттєво підвищилися рівні показників мотиваційно-ціннісного та операційно-дієвого критеріїв в експериментальній групі.

Висновки. Всі позитивні зміни, які відбулися в компонентах науково-дослідницької компетентності у студентів експериментальної групи після формувального експерименту, пояснюються впливом комплексу психолого-педагогічних умов, серед яких особливе призначення мають інноваційно-навчальні технології, що сприяють розкриттю інтелектуально-творчого потенціалу кожного суб'єкта навчального процесу, оволодінню стратегіями наукового пошуку; сприяють вихованню у майбутнього економіста науково-дослідницького пошуку щодо розв'язання практичних та наукових проблем.

тентності у студентів експериментальної групи після формувального експерименту, пояснюються впливом комплексу психолого-педагогічних умов, серед яких особливе призначення мають інноваційно-навчальні технології, що сприяють розкриттю інтелектуально-творчого потенціалу кожного суб'єкта навчального процесу, оволодінню стратегіями наукового пошуку; сприяють вихованню у майбутнього економіста науково-дослідницького пошуку щодо розв'язання практичних та наукових проблем.

Література:

- Архипова М. В. Дослідницька компетентність майбутніх інженерів-педагогів / М. В. Архипова – Хмельницький, 2009. – С. 144–148.
- Байденко В. І Модернизация профессионального образования: современный этап / В. И. Байденко. – М., 2003 – 287 с.
- Борисенко Л. Л. Аналіз стану сформованості науково-дослідницької компетентності у майбутніх економістів / Л.Л.Борисенко // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г.Сковороди». – Том 10. – К.: Гнозис, С.234-241.
- Глузман О. В. Базові компетентності: їхня сутність та значення у життєвому успіху особистості /А. В. Глузман // Гуманітарні науки. – №1(17). – 2009. – С. 6-15.
- Зимняя И. А. Общая культура и социально-профессиональная компетентность человека // Высшее образование сегодня. – 2005. – № 11. – С. 14-20.
- Євтух М. Б., Борисенко Л. Л. Науково-практичні підходи до проблеми формування науково-дослідницької компетентності майбутніх економістів / М.Б.Євтух, Л.Л.Борисенко Л.Л. // Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. праць. – Вип. 5 (48) – 2012. – С. 42-51.
- Князян М. О. Система формування самостійно-дослідницької діяльності студентів / М. О. Князян : [Монографія]. – Ізмаїл, 2006. – 224 с.

8. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Колективна монографія / Н. М. Бібік, Л. М. Ващенко, О. І. Локшина та ін. / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: «К.І.С.» 2004. – 112 с.
9. Луговий В. І. Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні / В. І. Луговий // Педагогіка і психологія: вісник АПН. – 2009. – №2. – С. 14-27.
10. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – №2. – С. 55-61.

УДК 378.22

ДИСТАНЦИОННОЕ ПРЕПОДАВАНИЕ ИНЖЕНЕРНОЙ ГРАФИКИ

REMOTE TEACHING ENGINEERING GRAPHICS

Н.С. Бушмакина

*Кафедра «Инженерная графика и технология рекламы»
ФГБОУ ВПО «Ижевский государственный
технический университет
имени М.Т. Калашникова»
Ул. Студенческая, 7, Ижевск, Россия, 426069*

N.S. Bushmakina

*Chair of Engineering graphics and Advertising
technology
Kalashnikov Izhevsk State Technical University
Studencheskaya St., 7, Izhevsk, Russia, 426069*

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы создания дистанционного курса по инженерной графике для студентов бакалавриата, обучающихся по направлению подготовки «Строительство» в среде Moodle (e-learning). Выделены достоинства и недостатки дистанционного преподавания данной дисциплины, обусловленные её спецификой. Приведены рекомендации для преподавателей, разрабатывающих подобные курсы.

Ключевые слова: дистанционный курс, инженерная графика, инженерно-графическая компетенция, диагностика инженерно-графической компетенции, качество инженерно-графической подготовки, самостоятельная работа.

Abstract. In article questions of creation of a remote rate on engineering graphics for the students of a bachelor degree trained in a direction of preparation "Construction" in Moodle (e-learning) environment are considered. Merits and demerits of remote teaching of the given discipline, caused are allocated by its specificity. Recommendations for the teachers developing similar rates are resulted.

Keywords: Remote rate, engineering graphics, the engineering-graphic competence, diagnostics of the engineering-graphic competence, quality of engineering-graphic preparation, independent work.

В настоящее время многие вузы России переходят к дистанционному образованию. Происходит это в связи с экономией аудиторной нагрузки, развитием телекоммуникационных технологий и преследует ряд целей: 1) студенты имеют возможность получать образование, не отрываясь от работы, поскольку дистанционное обучение не предполагает жёсткий график учебных занятий. Студенты занимаются самообразованием в удобное для них время; 2) обучение происходит по индивидуальным образовательным траекториям, предполагающим выполнение заданий курса в индивидуальном темпе и произвольном порядке; 3) каждый обучающийся может получать консультации преподавателя в процессе самостоятельного выполнения заданий при опосредованном контакте с ним.

В соответствии с сущностью дистанционного обучения инженерной графике, учебный процесс преподавания дисциплины должен быть организован таким образом, чтобы обеспечить самостоятельное освоение студентом учебного материала, выполнение индивидуальных графических заданий и сдачу отчётов [6]. Эту позицию разделяют многие исследователи, по мнению которых, традиционно дистанционное обучение рассматривается как синоним заочной формы обучения с отсутствием текущей диагностики [1].

Однако исследования о влиянии современных технологий на качество подготовки студентов бакалавриата недостаточно освещены в научно-педагогической литературе, а текущая диагностика может и должна присутствовать на всех этапах дистанционного обучения [6].